

сания, блянове или проповед. Славословия или стон, проклетия и молитви... Сякаш излезе из духовната ни орбита. Но и тогава той запазваше своята власт над нас, ние му вярвахме: знаехме, че има куража да не лъже преди всичко себе си.”⁴ И д-р Кръстевата статия “Певец на душевни бездни” начева със следното признание: “Яворов е една психологическа енигма за литературния историк”. Както д-р Кръстев и Вл. Василев, така и Б. Пенев са категорични, че Яворов е “еманация на племенния ни дух”.

Митът Яворов действа в културната ни памет с трудно обяснима, но всепокоряваща власт. Човешките общности през хилядолетията са били привличани най-вече от енигматичното, противоречивото; от онези области на духовния живот, които са трудно подвластни на интелектуални спекулации. Противоречията, парадоксите, главоломните трансформации почти винаги са били по-адекватните пътища към достигане на “проклетите въпроси” за разлика от безпрекословното подчинение на рაციото и емпирията. Концептуализирайки Яворовия трагизъм, и тримата посочени критици стигат, всеки по отделно, до глобализацията, че “Яворов” е културната персонификация на интуитивисткото вървене към голямата битийна проблематика. Яворовата поезия е концентрат на национална и общочовешка мъдрост, постигната чрез мистическото общуване с инобитието, неотменно свързана с драмата, с трагос-а на човешкия дух. С други думи казано, според д-р Кръстев, Б. Пенев и Вл. Василев *висшето прозрение на Яворовия лирически аз е, че философските, битийните проблеми са нерешими; че човешката крайност в земния човешки път е безсилна да се впише в безкрайността на екзистенцията; че смъртта е същинският живот на човека, че душевните бездни са непреодолими.*

Яворовият митопоезис е художествен израз на великата човешка драма, на самия трагизъм на човешкото съществуване, личен и социален. Така, че Яворов се реципира като една крупна трагична персонификация на модерния тип художник в културното развитие на България от първите десетилетия на века. В маските на неговия лирически герой се припознава обърканият, изгубил идентичността си човек. *Яворов е самата плът и кръв на проблема за загадките на човешката екзистенция. Най-големият интуитивист в нашата литература, който не можа сам себе си да*